

Advies natuurontwikkeling Koppelboerweg 42 in Oldenzaal

briefnotitie

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: J. Seijger

Projectnummer en versie: 710, versie 1.1		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 1-2-2016
Ligging projectgebied: Koppelboerweg 42 in Oldenzaal		

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

1. Inleiding

In het kader van de herontwikkeling van een erf op het adres Koppelboerweg 42 in Oldenzaal is de initiatiefnemer gevraagd een extra inspanning te leveren in de vorm van nieuwe natuur, om de wenselijke bouwactiviteiten uit te mogen voeren. Het streven naar een win-win situatie komt voort uit de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO) waarbij een balans gezocht wordt voor ruimtelijke ontwikkeling en versterking van natuur en landschap.

De gemeente Oldenzaal heeft initiatiefnemer verzocht een voorstel aan te dragen voor de versterking van natuur en landschap in het plangebied. In voorliggend plan wordt een concreet voorstel gedaan voor de gevraagde versterking. Op basis van een simpele landschapsecologische verkenning wordt een voorstel gedaan. Dit voorstel wordt concreet uitgewerkt in een inrichting- en beheerplan voor het gebied.

2. Het plangebied

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied is gesitueerd aan de Koppelboerweg 42 in Oldenzaal. Het ligt in het buitengebied, iets ten oosten van de stad Oldenzaal. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied weergegeven.

Ligging van het plangebied.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een schapenweide ten westen en zuiden van het erf Koppelboerweg 42. Het bestaat uit een weide met een soortenarme vegetatie welke tijdens het veldbezoek begraasd werd door schapen. Het plangebied grenst aan de oostzijde aan het woonerf van de initiatiefnemer, aan de noordoostzijde aan de Koppelboerweg, aan de noordwestzijde aan een extensief beheerd graslandperceel en aan de overige zijden aan oud loofbos. Langs de noordwestrand van het plangebied stroomt een smalle weidebeek, welke recent door het Waterschap is aangelegd ten behoeve van de natuurlijke afwatering van de plateaurand.

Detailopname van het plangebied.

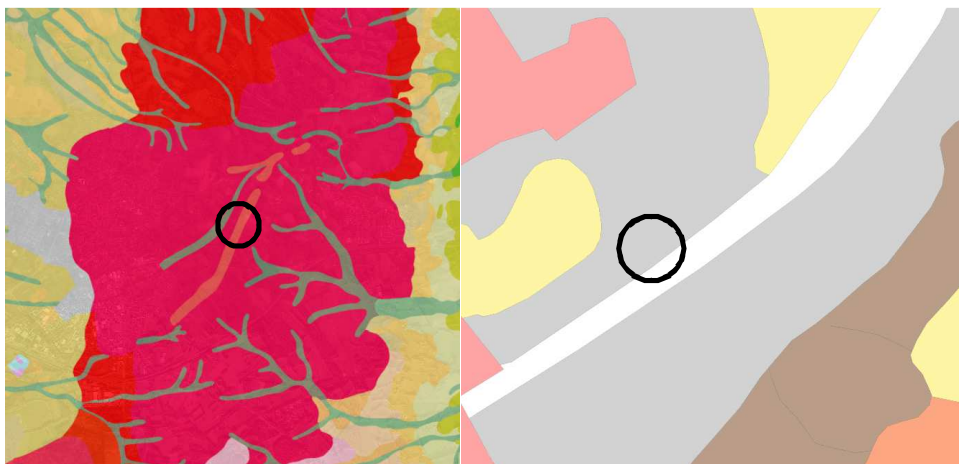

2.3 Landschap

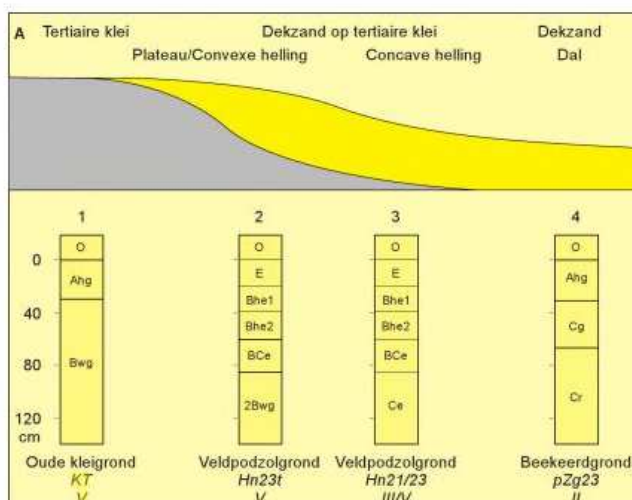
Het plangebied ligt in het landgoederenlandschap van oost-Oldenzaal. Dit is een oud agrarisch cultuurlandschap waarbij oude loofbossen afgewisseld worden met agrarische cultuurgronden, hoofdzakelijk in gebruik als grasland. Verspreid over het gebied liggen verschillende luxe villa's en oude buitenhuizen. De bossen bestaan grotendeels uit oude loofbossen met zomereik en beuk. De afwatering is oppervlakkig en stroomt via oppervlakkige beken en stroompjes naar beken die via smeltwatergeulen het plateau afstromen in west-oostrichting.

2.4 Geomorfologie en bodem

Het plangebied ligt centraal op de stuwwal van Oldenzaal. Volgens de bodemkaart ligt er in het plangebied oude (tertiaire)kleigrond (KT-V) welke aan de zuidzijde over gaat in hoge bruine enkeerdgrond.

Ligging van het plangebied op de geomorfologische kaart (links) en de bodemkaart (rechts). Bron: Provincie Overijssel.

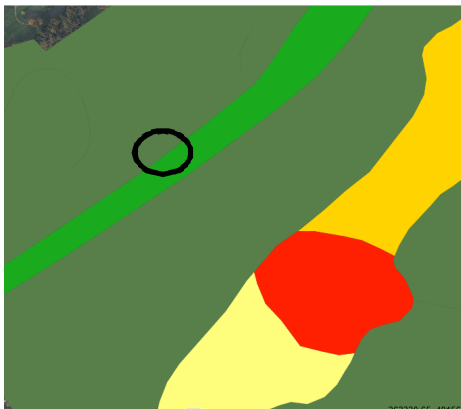
Dwarsdoorsnede van de opbouw van de bodem in het plangebied.

Uitsnede van de historische topografische kaart anno 1900.

2.5 Hydrologie

Vanwege de slecht doorlatende ondergrond door ondiepe keileem in de ondergrond, stagneert hemelwater oppervlakkig. In het plangebied is daarom niet sprake van een schijngrondwaterspiegel. Hemelwater infiltreert slecht in de bodem en wordt als gevolg van het reliëf afgevoerd in noordoostelijke richting. Recent is aan de noordzijde van het plangebied een weidebeek aangelegd die hemelwater in periodes met veel neerslag oppervlakkig afvoert. Deze weidebeek bestaat uit een stroompje op maaiveldhoogte en veld geregeld droog. Het is geen ingesneden beek, maar een afwatering op maaiveld.

Uitsnede van de bodemkaart. Bron: Provincie Overijssel.

2.6 Natuurwaarden

Het plangebied bestaat uit een vrij intensief beheerd graslandperceel. Het perceel wordt reeds langere tijd begraaasd door schapen. Het perceel bestaat uit een monocultuur van raaigras en andere grassoorten die bestand zijn tegen een vrij intensief beheer. Gelet op de vegetatie is er in het verleden (kunst)mest op het perceel aangebracht. De natuurwaarden van het huidige perceel zijn vrij beperkt.

Landschappelijk vormt het een open ruimte in een door oud loofbos gedomineerd landschap. Juist de afwisseling van oude bossen met agrarische percelen maakt het gebied landschappelijk zeer aantrekkelijk.

3. Uitgangspunten voor versterking

3.1 Natuurpotentie

Gelet op de hydrologische situatie en de bodem, kan gesteld worden dat er geen hoge potenties voor de ontwikkeling van bijzondere vegetaties aanwezig zijn. Er is geen sprake van de aanvoer van (gebufferd) kwel, maar van oppervlakkig afstromend hemelwater op de overgang van een gebied met ondiepe tertiaire klei zonder dik dekzandpakket.

Natuurpotenties moeten gezocht worden in mozaïek beheer van oude bossen, jonge bossen, hakhout-struweel en extensieve graslanden met ruigte. De afwisseling van oude loofbossen met open agrarische percelen vormt een belangrijke ruimtelijke kwaliteit. Het vergroten van het areaal bos leidt landschappelijk niet tot een versterking van de ruimtelijk-visuele kwaliteit.

4 Inrichting en beheer

4.1 Uitgangspunten voor beheer en inrichting

Op basis van een gesprek met de initiatiefnemer zijn enkele uitgangspunten voor inrichting en beheer opgetekend. Met betrekking tot inrichting en beheer dient de weidebeek gerespecteerd te worden. Deze dient onbelemmerd te blijven in een grazige vegetatie. aanleg van bos/struweel in de weidebeek is onwenselijk. Het beheer dient bij voorkeur uitgevoerd te worden door begrazing.

4.2 Inrichting

Op basis van de landschapsanalyse en wensen van de initiatiefnemer wordt voorgesteld om het perceel niet grootschalig in te richten, zoals bij bebossen, plaggen en de aanleg van een poel wel het geval zou zijn geweest, maar om het beheer af te stemmen op de natuurfunctie. Circa één hectare grasland zal beheerd gaan worden als bloem- en faunairijk grasland. Langs de zomereiken laanbomen, parallel aan de Koppelboerweg wordt een struweelrand aangelegd. Concreet worden de volgende inrichtingsmaatregelen voorgesteld:

- Aanleggen struweelrand
- Extensief beheer grasland

Op onderstaande afbeeldingen wordt de oude houtsingel weergegeven en de locatie voor de aanleg van een struweelrand.

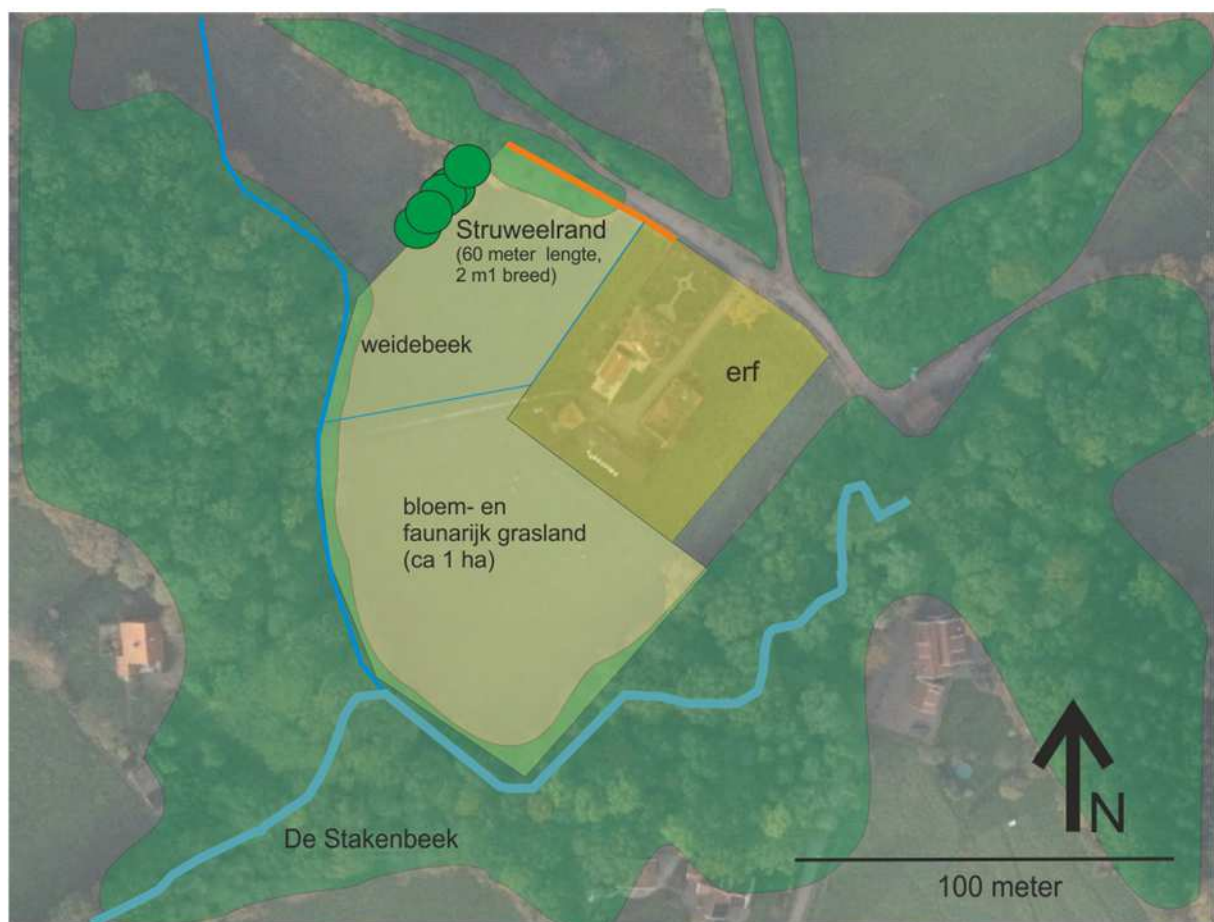

Verbeelding van de struweelrand (links)

Inrichtingsmaatregelen:

Aanleg struweelrand

De struweelrand bestaat uit een dubbele rij struweelbeplanting in een plantverband van 1,5 x 1,5 meter. De beplanting bestaat uit een gelijk gemengde aanplant van veldesdoorn, Gelderse roos, hondsroos, hazelnoot en vlier. De minimale maat van het plantsoen is 80-120 cm. Het plantvak is 2m1 breed.

Inrichtingsplan.

4.3 Beheer

Struweelrand

De struweelrand wordt iedere 8-12 jaar afgezet. Gezien de omvang wordt geadviseerd om de rand in één jaar af te zetten. Tak- en tophout wordt in een ril in het element gelegd of afgevoerd. Deze kan ook versnipperd worden maar de snippers mogen niet op een grote berg in het element gespoten worden, maar gelijkmatig verspreid in het element.

Bloem- en faunarijk grasland

Het grasland wordt extensief beheerd middels extensieve begrazing. Er wordt geen kunst- of drijfmest op het perceel gebracht. Lichte bemesting met vaste koe (stal)mest is mogelijk. Lokale opslag van grote brandnetel wordt handmatig gemaaid; er worden geen verdelgingsmiddelen aangewend op het perceel.

Om de verschraling van het perceel te versnellen wordt voorgesteld om het perceel de eerste vijf jaren jaarlijks in de zomer (na 1 juli) te maaien (hooilandbeheer), waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Het gemaaide perceel mag nadien extensief nabeweid worden. Goed hooilandbeheer is mogelijk in een periode met droog en zonnig weer. Bij hooilandbeheer kan de gemaaide vegetatie zaad laten vallen t.b.v. de 2^e generatie gras.